

Verweesde werken

Auteurs: Dinusha Mendis en Pinar Oruç

Illustratie: Davide Bonazzi

Een werk – zoals een boek, een muziekstuk, een schilderij of een film – waarop auteursrecht bestaat, maar waarvan de eigenaar van het auteursrecht niet bekend is of niet kan worden gevonden, wordt een 'verweesd werk' genoemd. Verweesde werken kunnen een reëel probleem zijn voor gebruikers die van dergelijk werk gebruik willen maken, zowel voor commerciële als niet-commerciële doeleinden. Een filmmaker die bijvoorbeeld een auteursrechtelijk beschermd muziekstuk in een documentaire wil opnemen, kan dat niet als de eigenaar van het auteursrecht op de muziek onbekend is of niet kan worden geïdentificeerd. Dat wil zeggen, als u niet weet aan wie u toestemming moet vragen, kunt u, tenzij uw gebruik van het werk valt onder een bestaande uitzondering op het auteursrecht, geen gebruik maken van het werk, althans niet zonder inbreuk te maken op het auteursrecht.

Het ontsluiten van het potentieel van deze verweesde werken was een belangrijk punt voor het auteursrecht. De invoering van een passende regeling voor verweesde werken is bedoeld om creativiteit en innovatie te bevorderen door nieuwe toepassingen van dit materiaal mogelijk te maken en tegelijkertijd de belangen van de auteursrechthebbenden van deze verweesde werken te beschermen. In een effectbeoordelingsrapport over verweesde werken, gepubliceerd door het Department of Business, Innovations and Skills in juni 2012, staat dat 'tot 2.500 musea, 3.393 openbare bibliotheken, 3.000 gemeenschapsarchieven, 979 academische bibliotheken en ongeveer 3.500 trustarchieven' die verweesde werken bevatten, profiteren van een dergelijke regeling.

Een bepaling over verweesde werken implementeren in het VK

Tot 2014 had het VK geen regeling voor verweesde werken. Er waren pogingen om het probleem van verweesde werken aan te pakken in 2006 en opnieuw in 2010, maar zonder succes. In oktober 2014 zijn er echter wijzigingen aangebracht in de Britse auteursrechtwet na aanbevelingen voor de hervorming van het auteursrecht in 2011. Nu kunnen gebruikers met een nieuw licentiesysteem een licentie aanvragen om verweesde werken te gebruiken voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden in het VK. Tot en met 31st december 2020 een verweesde werken uitzondering toegestaan bepaalde vormen van gebruik van werken door Britse erfgoedinstellingen. Echter, met ingang van 1 januari 2021 en vanwege het vertrek van het VK uit de EU, is de uitzondering nu ingetrokken uit de Britse auteursrechtwet, waardoor licenties de enige optie blijven.

Hieronder worden de criteria uit de nieuwe regelgeving nader toegelicht:

1. Wanneer wordt een werk aangemerkt als verweesd werk?

Een werk kwalificeert als verweesd werk nadat een 'ijverig onderzoek' is uitgevoerd en is vastgesteld dat de eigenaar van het auteursrecht niet kan worden geïdentificeerd, of indien geïdentificeerd niet kan worden gevonden. Dit betekent dat voordat een werk als verweesd werk kan worden aangemerkt, u een grondige zoektocht moet uitvoeren naar de eigenaar van het auteursrecht om te worden geverifieerd door de IPO, die is aangesteld als de onafhankelijke vergunningverlenende instantie voor verweesde werken in het VK. De aard van 'ijverig zoeken' is niet uitdrukkelijk gedefinieerd, maar begeleiding geproduceerd door de IPO vereist een zoektocht naar de onbekende auteursrechthebbende via relevante databases met een lijst van auteursrechthebbenden, indexen van nationale bibliotheken, advertenties in kranten en internet, enzovoort. Dit is ook in overeenstemming met regelingen voor verweesde werken die in andere landen actief zijn. De Diligent Search-tool – ontwikkeld door het Centre for Intellectual Property Policy and

Management (CIPPM) van de Bournemouth University, leidt u door de noodzakelijke stappen van een zorgvuldige zoektocht: <https://diligentsearch.eu/do-a-search/>

2. Licentieverlening voor verweesde werken

De licentiëring van verweesde werken zal worden uitgevoerd door de IPO.

Wanneer aan de criteria voor een zorgvuldige zoektocht is voldaan, zal de IPO een niet-exclusieve licentie afgeven, die het gebruik van het verweesde werk of de verweesde werken toestaat, maar alleen binnen het VK. De licentie wordt van kracht *alsof deze is verleend door de vermiste eigenaar* en duurt maximaal 7 jaar. De IPO zal alleen niet-exclusieve licenties verlenen om een monopolie op een bepaald gebruik van een verweesd werk door een persoon of organisatie te voorkomen. Het is ook een vereiste van de licentie om de ontbrekende auteursrechtelijke eigenaar te erkennen.

3. Betaling van de licentievergoeding en de periode waarvoor deze in het bezit moet zijn van de vergunningverlenende instantie

De niet-exclusieve licentie om (een) verweesd werk(en) te gebruiken, wordt verleend door de IPO tegen *betaling van een redelijke licentievergoeding*. De IPO bepaalt dat de aanvraagkosten £ 20 zijn voor één werk, op te schalen per werk tot een maximum van £ 80 voor 30 werken.

De aard van de licentievergoeding houdt rekening met het *type werk* waarvoor een licentie wordt verleend (literair, artistiek, muziekwerken, enzovoort) en de *hoogte van de vergoeding die wordt* betaald voor het soortgelijk gebruik van een niet-verweesd werk, evenals het *type gebruik* (ongeacht of het gebruik commercieel of niet-commercieel is). De IPO behoudt de licentievergoeding gedurende 8 jaar vanaf de toekenning ervan, in het geval dat een 'ontbrekende' auteursrechtelijke eigenaar opnieuw verschijnt met het verzoek om de vergoeding die hem/haar verschuldigd is, na de 8 jaar kan de IPO de niet-opgeëiste vergoedingen gebruiken om de opzet en het beheer van het vergunningstelsel zelf financieren, terwijl een eventueel overschot kan worden gebruikt voor de financiering van sociale, culturele en educatieve projecten.

Leidraad voor rechthebbenden over de werking van het vergunningstelsel is beschikbaar [hier](#). Het is vermeldenswaard dat de licentievergoeding voor niet-commercieel gebruik momenteel op een zeer lage drempel is vastgesteld: de licentievergoeding voor alle niet-commerciële toepassingen is vastgesteld op 10 pence (£ 0,10) per werk.

4. De uitzondering voor (voormalige) verweesde werken

Op grond van Richtlijn 2012/28 (richtlijn verweesde werken) mogen instellingen voor cultureel erfgoed (CHIs), waaronder archieven, bibliotheken, musea, onderwijsinstellingen en publieke omroepen, bepaalde vormen van gebruik van verweesde werken maken zonder een vergunning van de beursgang. Na een zorgvuldige zoektocht zoals hierboven beschreven, kan een CHI een verweesd werk(en) toegankelijk maken voor het publiek en het werk kopiëren met het oog op digitalisering, bewaring, catalogisering of indexering. De uitzondering geldt voor het gebruik van literaire werken, cinematografische werken, audiovisuele werken en geluidsopnamen in de hele EU, maar niet voor op zichzelf staande artistieke werken zoals foto's, kaarten, plannen en tekeningen. Deze uitzondering werd in oktober 2014 ook in het VK ingevoerd,

Met ingang van 1 januari 2021, na het vertrek van het VK uit de EU, wordt deze uitzondering ingetrokken uit de Britse wetgeving. Daarom kunnen Britse instellingen vanaf 1 januari 2021 te maken krijgen met claims voor inbreuk op het auteursrecht als ze werken online beschikbaar stellen in het VK of de EER, inclusief de werken die vóór 1 januari 2021 zijn geplaatst.

Aangezien dit ook geldt voor werken die vóór de intrekking zijn geplaatst, worden instellingen aangemoedigd om hun collecties die momenteel beschikbaar zijn in de [EUIPO-databank voor verweesde werken te raadplegen](#).

Voor Britse culturele instellingen die geïnteresseerd zijn in het online houden van dergelijke werken, beveelt de IPO aan een licentie te verkrijgen onder het Britse schema. Als er al een licentie is, beveelt

de IPO aan dat online toegang beperkt is tot alleen gebruikers die in het VK zijn gevestigd. Als alternatieve oplossing adviseert IPO om waar nodig te vertrouwen op andere bestaande uitzonderingen op het auteursrecht.

5. Register van verweesd werk

De nieuwe regelgeving bepaalt dat het IPO een register van verweesde werken moet bijhouden, waarin de werken worden vermeld die het voorwerp uitmaken van een zorgvuldig onderzoek. Zoals uiteengezet in het [IPO-rapport over verweesde werken](#), zal dit de kans vergroten dat werken worden herenigd met hun eigenaars, aangezien rechthebbenden het register kunnen bekijken om te controleren of hun werken erop voorkomen.

U kunt hier toegang krijgen tot het Orphan Works Register van de Britse overheid: <https://www.orphanworkslicensing.service.gov.uk/view-register>

Verweesde werken en fotografen

Hoewel een regeling voor verweesde werken wordt gezien als een mechanisme om kennis te ontsluiten, vormt het een bijzondere uitdaging voor de auteursrechthebbenden van digitale afbeeldingen. Dit komt omdat wanneer digitale afbeeldingen naar internet worden geüpload, de metagegevens die aan die afbeeldingen zijn gekoppeld, vaak worden verwijderd, inclusief belangrijke informatie over rechten, zoals de naam van de auteursrechthebbende van die specifieke afbeelding. Dit betekent dat, voor zover het digitale afbeeldingen betreft, zelfs een zorgvuldige zoektocht mogelijk geen betrouwbare informatie over de auteursrechthebbende oplevert. De situatie heeft geleid tot de vrees bij commerciële fotografen dat het nieuwe regime van verweesde werken zou kunnen leiden tot de wijdverbreide exploitatie van niet-geïdentificeerde afbeeldingen op internet.

Uitgebreide collectieve licenties

Parallel aan de hierboven besproken regeling voor verweesde werken heeft de regering een Extended Collective Licensing (ECL)-regeling ingevoerd binnen het Britse auteursrechtenstelsel. ECL is een methode voor het vereffenen van rechten, oorspronkelijk ontwikkeld in Scandinavische landen, die het snel en efficiënt vereffenen van rechten voor meerdere auteursrechtelijk beschermde werken mogelijk maakt. Het stelt auteursrechtenorganisaties, zoals de [ALCS](#) of [PRS for Music](#), in staat licenties te verlenen voor het gebruik van werken door alle relevante rechthebbenden in een bepaald ECL-schema, inclusief auteursrechteigenaren die geen lid zijn van de auteursrechtenorganisatie (tenzij die auteursrechteigenaren zich afmelden voor de ECL-systeem).

Hoewel ECL niet is ingevoerd als middel om de kwestie van clearingrechten op verweesde werken aan te pakken, zal in de praktijk de licentieverlening voor verweesde werken worden gedekt door deze uitgebreide collectieve licenties.

Juridische referenties:

Digitale kans. Een overzicht van intellectueel eigendom en groei. Een onafhankelijk rapport van professor Ian Hargreaves (2011), beschikbaar

op: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140603093549/http://www.ipo.gov.uk/ipreview-finalreport.pdf>

[Sectie 77, Enterprise and Regulatory Reform Act 2013](#)

[Sectie 116, Copyright, Designs and Patents Act 1988](#)

De Enterprise and Regulatory Reform Act 2013: *Your Photos and you* (Londen: Intellectual Property Office; mei 2013)

op <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140603093549/http://www.ipo.gov.uk/hargreaves-weesmythe.pdf>

Department of Business, Innovation and Skills, *Impact Assessment on Orphan Works* (juni 2012) op <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140603093549/http://www.ipo.gov.uk/consult-ia-bis1063-20120702.pdf>

Favale M. Fabian H. Kretschmer M. Mendis D. & Secchi D., *Copyright and the Regulation of Orphan Works: A Comparative Review of Seven Jurisdictions and a Rights Clearance Simulation* (Londen: Intellectual Property Office; juli 2013) op <https://www.gov.uk/government/publications/copyright-and-the-regulation-of-orphan-works>

De Copyright and Rights in Performances (Licensing of Orphan Works) Regulations 2014 No. 2863, beschikbaar op: <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2014/2863/contents/made>

De auteursrechten en rechten op uitvoeringen (bepaald toegestaan gebruik van verweesde werken) voorschriften 2014 nr. 2861, beschikbaar

op: <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2014/2861/contents/made>

Merk op dat de Copyright and Rights in Performances (bepaald toegestaan gebruik van verweesde werken) Regulations 2014 No. 2861 – implementatie van [Richtlijn 2012/28/EU \(de Europese richtlijn verweesde werken\)](#) – sectie 44B 'Toegestaan gebruik van verweesde werken' ingevoegd in de Copyright, Designs and Patents Act 1988. In januari 2021 werd echter Sectie 44B ingetrokken door de Intellectual Property (Copyright and Related Rights) (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019, beschikbaar op: <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2019/605/contents>

IPO, Orphan Works Diligent Search Guidance voor aanvragers, beschikbaar op:

<https://www.gov.uk/government/publications/orphan-works-diligent-search-guidance-for-applicants>

<https://www.gov.uk/guidance/orphan-works-and-cultural-heritage-institutions>

Mendis D. Stobo V., Extended Collective Licensing in the UK – One Year On [2016] 38(4) *European Intellectual Property Review*, pp. 208-220

Bron: copyrightuser.org

Orphan Works

Authors: Dinusha Mendis and Pinar Oruç

Illustration: Davide Bonazzi

A work – such as a book, a piece of music, a painting or a film – in which copyright exists, but where the copyright owner is either unknown or cannot be located is referred to as an 'orphan work'.

Orphan works can be a real problem for users who want to make use of such work, whether for commercial or non-commercial purposes. For example, a filmmaker who wants to include a piece of music protected by copyright in a documentary will be unable to do so if the owner of the copyright in the music is either unknown or cannot be identified. That is, if you do not know whom to ask for permission then, unless your use of the work is covered by an existing exception to copyright, you cannot make use of the work, at least not without infringing copyright.

Unlocking the potential of these orphan works has been a key issue for the copyright regime.

Introducing an appropriate orphan works scheme is intended to promote creativity and innovation by allowing new uses to be made of this material, while at the same time protecting the interests of the copyright owners of these orphan works. An [Impact Assessment Report on Orphan Works](#) published by the Department of Business, Innovations and Skills in June 2012 stated that 'up to 2,500 museums, 3,393 public libraries, 3,000 community archives, 979 academic libraries and approximately 3,500 trust archives' which hold orphan works would benefit from having such a scheme.

Implementing an orphan works provision in the UK

Until 2014, the UK did not have an orphan works scheme. There were attempts to address the orphan works issue in 2006 and again in 2010, but without success. However, in October 2014, changes were made to UK copyright law following recommendations for copyright reform in 2011. Now, a new licensing scheme allows users to apply for a licence to use orphan works for both commercial and non-commercial purposes within the UK. Until 31st December 2020, an Orphan Works exception allowed certain uses of works by UK cultural heritage institutions. However, as of 1st January 2021 and due to UK's exit from the EU, the exception has now been repealed from the UK copyright law, leaving licensing as the only option.

The criteria set out in the new regulations are explained in more detail below:

1. When will a work qualify as an orphan work?

A work will qualify as an orphan work after a 'diligent search' has been carried out and it is established that the owner of the copyright cannot be identified, or if identified cannot be located. This means that before any work can qualify as an orphan work you must carry out a thorough search for the copyright owner to be verified by the IPO, which has been appointed as the independent licensing body for orphan works within the UK. The nature of 'diligent search' has not been expressly defined, but guidance produced by the IPO requires a search for the unknown copyright owner through relevant databases which list copyright owners, national libraries' indices, advertising in newspapers and the Internet, and so on. This is also consistent with orphan works schemes which operate in other countries. The Diligent Search tool – developed by the Centre for Intellectual Property Policy and Management (CIPPM) at Bournemouth University guides you through the necessary steps of a diligent search: <https://diligentsearch.eu/do-a-search/>

2. Licensing of orphan works

The licensing of orphan works will be carried out by the IPO.

When the criteria for a diligent search have been satisfied, the IPO will issue a non-exclusive licence, authorising the use of the orphan work(s), but only within the UK. The licence will take effect *as if granted by the missing owner*, and last for a period of up to 7 years. The IPO will only grant non-exclusive licences in order to avoid a monopoly on any particular use of an orphan work by any one individual or organisation. It will also be a requirement of the licence to acknowledge the missing copyright owner.

3. Payment of the licence fee and the period for which it should be held by the licensing body

The non-exclusive licence to use an orphan work(s) will be granted by the IPO subject to the *payment of a reasonable licence fee*. The IPO stipulates that the application fee will be £20 for one work, scaling up per work to the maximum of £80 for 30 works.

The nature of the licence fee will take into account the *type of work* being licensed (literary, artistic, musical works, and so on) and the *level of fee* paid for the similar use of a non-orphan work as well as the *type of use* (whether the use is commercial or non-commercial). The IPO will retain the licence fee for 8 years from granting it, in case a 'missing' copyright owner re-appears requesting that the remuneration owed to him/her be paid. After the 8 years, the IPO may use the unclaimed fees to fund the set-up and administration of the licensing scheme itself, while any excess may be used to fund social, cultural and educational projects.

Guidance for rightsholders on the operation of the licensing scheme is available here. It is worth noting that, at present, the licence fee for non-commercial use has been set at a very low threshold: the licence fee for all non-commercial uses has been set at 10 pence (£0.10) per work.

4. The (former) orphan works exception

Under the Directive 2012/28 (Orphan Works Directive), EU cultural heritage institutions (CHIs), including archives, libraries, museums, educational establishments and public service broadcasters, may make certain uses of orphan works without having to apply for a licence from the IPO. After

completing a diligent search as described above, a CHI may make an orphan work(s) accessible to the public, and may copy the work for the purposes of digitisation, preservation, cataloguing or indexing. The exception covers the use of literary works, cinematographic works, audiovisual works and sound recordings across the EU, but does not include standalone artistic works like photographs, maps, plans and drawings. This exception was also implemented in the UK in October 2014, which led to the UK CHIs making the orphan works in their collections available following a diligent search. As of 1 January 2021, following UK's exit from the EU, this exception is repealed from UK law. Therefore, from 1st January 2021 onwards, UK institutions may face copyright infringement claims if they make works available online in the UK or the EEA, including the works placed before 1 January 2021.

As this also applies to works placed before the repeal, institutions are encouraged to check their collections currently available on the [EUIPO Orphan Works Database](#).

For UK cultural institutions interested in keepings such works online, the IPO recommends obtaining a license under the UK scheme. Where a license is already held, the IPO recommends that online access is limited to users based in the UK only. As an alternative solution, IPO advises relying on other existing copyright exceptions where appropriate.

5. Register of orphan work

The new regulations state that a register of orphan works, detailing the works that are the subject of a diligent search, be maintained by the IPO. As set out in the [IPO Commissioned Report on Orphan Works](#), this will increase the chances of works being reunited with their owners as rights holders will be able to view the register to check whether any of their works appear on it.

You can access the UK government's Orphan Works Register here: <https://www.orphanworkslicensing.service.gov.uk/view-register>

Orphan Works and Photographers

Whilst an orphan works regime is seen as a mechanism to unlock knowledge, it poses particular challenges for the copyright owners of digital images. This is because when digital images are uploaded to the Internet, the metadata attached to those images is often stripped away, including important rights information such as the name of the copyright owner of that particular image. This means that, as far as digital images are concerned, even a diligent search may not turn up any reliable information about the copyright owner. The situation has led to a fear, on the part of commercial photographers, that the new orphan works regime could lead to the widespread exploitation of unidentified images on the Internet.

Extended Collective Licensing

Parallel to the orphan works scheme discussed above, the government has introduced an Extended Collective Licensing (ECL) scheme within the UK copyright regime. ECL is a method of rights clearance, originally developed in Nordic countries, that enables clearing rights for multiple copyright works quickly and efficiently. It allows collecting societies, such as the [ALCS](#) or [PRS for Music](#), to license the use of works by all relevant rightsholders in any given ECL scheme, including copyright owners that are not members of the collecting society (unless those copyright owners opt out of the ECL system).

Although ECL has not being introduced as a means of dealing with the issue of clearing rights in orphan works, in practice the licensing of orphan works will be covered by these extended collective licences.

Legal references:

Digital Opportunity. A Review of Intellectual Property and Growth. An Independent Report by Professor Ian Hargreaves (2011), available

at: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140603093549/http://www.ipo.gov.uk/ipreview-finalreport.pdf>

Section 77, Enterprise and Regulatory Reform Act 2013

Section 116, Copyright, Designs and Patents Act 1988

The Enterprise and Regulatory Reform Act 2013: *Your Photos and you* (London: Intellectual Property Office; May 2013)

at <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140603093549/http://www.ipo.gov.uk/hargreaves-orphanmyth.pdf>

Department of Business, Innovation and Skills, *Impact Assessment on Orphan Works* (June 2012)

at <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140603093549/http://www.ipo.gov.uk/consult-ia-bis1063-20120702.pdf>

Favale M. Fabian H. Kretschmer M. Mendis D. & Secchi D., *Copyright and the Regulation of Orphan Works: A Comparative Review of Seven Jurisdictions and a Rights Clearance Simulation* (London: Intellectual Property Office; July 2013) at <https://www.gov.uk/government/publications/copyright-and-the-regulation-of-orphan-works>

The Copyright and Rights in Performances (Licensing of Orphan Works) Regulations 2014 No. 2863, available at: <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2014/2863/contents/made>

The Copyright and Rights in Performances (Certain Permitted Uses of Orphan Works) Regulations 2014 No. 2861, available at: <http://www.legislation.gov.uk/uksi/2014/2861/contents/made>

Note that The Copyright and Rights in Performances (Certain Permitted Uses of Orphan Works) Regulations 2014 No. 2861 – implementing the Directive 2012/28/EU (the European Orphan Works Directive) – inserted Section 44B ‘Permitted uses of orphan works’ into the Copyright, Designs and Patents Act 1988. However, in January 2021, Section 44B was repealed through the Intellectual Property (Copyright and Related Rights) (Amendment) (EU Exit) Regulations 2019, available at: <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2019/605/contents>

IPO, Orphan Works Diligent Search Guidance for applicants, available at:

<https://www.gov.uk/government/publications/orphan-works-diligent-search-guidance-for-applicants>

<https://www.gov.uk/guidance/orphan-works-and-cultural-heritage-institutions>

Mendis D. Stobo V., Extended Collective Licensing in the UK – One Year On [2016] 38(4) *European Intellectual Property Review*, pp. 208-220

Source: copyrightuser.org